

MATURITNÍ TÉMATA Z DĚJEPISU

školní rok 2025/2026

Obor vzdělávání: 79-41-K/41 Gymnázium všeobecné

Třída: 4.A (4. ročník 4letého gymnázia)

Obor vzdělávání: 79-41-K/81 Gymnázium všeobecné

Třída: 8.P (8. ročník 8letého gymnázia)

1. Nejstarší starověké civilizace

Charakter a funkce státu, přírodní podmínky, Mezopotámie a Egypt: státní útvary, společenská struktura, významní panovníci, kultura (písmo, architektura, výtvarné umění, věda), kulturní odkaz starověké Indie a Číny.

2. Starověké Řecko

Osídlování Řecka, velká řecká kolonizace. řecká polis, Athény a Sparta, oligarchie, tyranie, demokracie. řecko-perské války, peloponéská válka. Alexandr Makedonský, helénismus. Antická kultura (filozofie, literatura, umění, náboženství, věda, architektura).

3. Starověký Řím

Periodizace a státní zřízení, punské války, krize království a republiky, Spartakovo povstání, triumviráty, císařství, principát, Augustus a jeho nástupci, dominát, územní rozmach, rozdělení říše, zánik její západní části, kulturní dědictví Říma (právo, věda, kultura, náboženství).

4. Raná Evropa, počátky státnosti na našem území

Stěhování národů, barbarské říše, Francká říše, vznik feudalismu, karolínská renesance, Byzantská říše, státy první Slovanů, Sámova říše, Velkomoravská říše a její kulturní odkaz, český stát za vlády prvních Přemyslovců.

5. Evropa v období vrcholného středověku (12. - 15. století)

Kolonizace, města ve středověku, cechy, rozvoj zemědělství a řemesel, rozvoj vzdělanosti, Vikingové, vznik Anglie a Francie, stoletá válka, Svatá říše římská.

6. Český stát za posledních Přemyslovců a Lucemburků (12. - 15. století)

Vznik Českého království a jeho rozvoj, přemyslovští králové, gotika – charakteristika slohu a významné památky na území Čech, Jan Lucemburský, doba Karla IV. a jejich vnitřní a zahraniční politika.

7. Čechy v době husitské

Krize českého státu za Václava IV., krize církve, reformátoři, počátky husitství, husitské proudy a program, husitské válečnictví, křížové výpravy, Basilejský koncil.

8. Evropa na počátku novověku

Humanismus a renesance v Itálii, výboje Turků, vznik Španělska, zámořské objevy Španělů a Portugalců, podmínky a důsledky objevů, reformace a protireformace.

9. České země v době poděbradské, jagellonské a předbělohorské

Základní rysy společenského vývoje v době poděbradské a jagellonské, stavovský stát, vznik mnohonárodnostní habsburské monarchie, politické, náboženské a kulturní poměry předbělohorských Čech.

10. Evropa a české země v období 1618 – 1740

Příčiny a průběh českého stavovského povstání 1618 – 1620, jeho porážka a důsledky, fáze třicetileté války a její důsledky, politické, ekonomické a kulturní poměry v českých zemích v 17. – 18. století, baroko.

11. České země v období osvěcenského absolutismu a za vlády Františka I.

Pragmatická sankce, osvícenství, tereziánské a josefínské reformy, proces českého národního obrození, meternichovský absolutismus, české baroko.

12. Evropa na přelomu 18. století a v 19. století

Evropský absolutismus – Francie Ludvíka XIV., Velká francouzská revoluce (příčiny, průběh a změny státního útvaru), Napoleonova diktatura, Rusko Petra Velikého a Kateřiny II., vzestup Pruska, srovnání absolutismu se stavovským státem (Polsko).

13. Rozkvět kapitalismu v 19. století

Průmyslová revoluce a její důsledky, základní rysy vývoje hlavních světových mocností (Anglie, Německo, Itálie, Francie, USA).

14. Vývoj v českých zemích od roku 1848 do počátku 1. světové války

Vzestup nacionalismu a revoluce 1848, bachovský absolutismus, Říjnový diplom, ústava z roku 1861, rakousko-uherské vyrovnání, prosincová ústava, politika staročechů a mladočechů, vytváření politických stran, boj za volební právo.

15. 1. světová válka

Velmoci před válkou, vytváření mocenských bloků, příčiny války, průběh války, válečné fronty, ruská revoluce 1917 a její důsledky, versailleský mírový systém, česká politika za 1. světové války, zahraniční odboj, úloha T.G. Masaryka a vznik ČSR.

16. Vývoj ve světě v období mezi světovými válkami

20. léta, hospodářská a kulturní konjunktura, mezinárodní vztahy, meziválečné dohody stalinský socialismus, italský fašismus, světová hospodářská krize, její dopad a řešení, 30. léta, politika appeasementu, nacismus a situace v Německu po roce 1933.

17. Vznik ČSR a vývoj v meziválečném období

Ústavní systém, politické spektrum, národnostní otázka, hospodářství a kultura, hospodářská krize v ČSR a její důsledky, radikalizace společnosti, cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky, Druhá republika.

18. 2. světová válka

Příčiny války, velmocenská politika, periodizace, fronty, významné bitvy, klíčové dohody VB, USA a SSSR, protektorát, II. odboj, atentát na Heydricha, konec války a její důsledky.

19. Svět v období 1945 - 1989

Rozdělení Evropy v roce 1945, pojem železná opona, rozdělení Německa, srovnání vývoje v demokratických státech a v satelitních státech SSSR, krize sovětského bloku v 50. a 60. letech a jeho rozpad, studená válka mezi SSSR a USA, válka v Koreji a ve Vietnamu, arabsko-izraelského konflikt, kubánská krize.

20. Vývoj Československa po r. 1945

Vývoj v poválečném období, Benešovy dekrety, nástup komunismu k moci, politické procesy, měnová reforma, kolektivizace, pražské jaro, okupace státu vojsky Varšavské smlouvy, každodennost v době normalizace, III. odboj, sametová revoluce, vznik ČR.

V Bohumíně dne 28. 8. 2025

Zpracovaly: Mgr. Jana Sladká, Mgr. Romana Davidová

Schválil: Mgr. Radek Musiol v. r.